

Nd.

268. Breytingartillögur

[7. mál]

við frv. til l. um vernd barna og ungmenna.

Frá menntamálanefnd.

1. Við 1. gr.
  - a. Fyrir orðið „barnahælum“ í 4. tölul. komi: barnaheimilum.
  - b. Á eftir orðinu „leikskólum“ í 4. tölul. bætist: gæzluleikvöllum.
  - c. Í stað 5. tölul. komi tveir liðir:
    5. Eftirlit með börnum og ungmennum, sem eru líkamlega eða andlega miður sín, einkum þeim, sem eru blind, málhölt, fötluð eða fávita.
    6. Eftirlit með börnum og ungmennum, sem eru siðferðilega miður sín, hafa framið afbrot eða eru á annan hátt á glapstígum.
2. Við 2. gr.
  - a. Í 2. mgr. falli niður orðin „leitast við að“.
  - b. Í 2. mgr. komi í stað orðsins „þroskasamleg“ orðið: góð.
  - c. Í 3. málsg. komi í stað „kosta kapps um að leita“ orðið: leita.
3. Við 4. gr. Við greinina bætist:

Heimilt er þó að hafa sameiginlegar barnaverndarnefndir fyrir fleiri en einn hrepp, séu þeir mjög fámennir.
4. Við 6. gr. Við 2. másl. 1. mgr. bætist: eða hreppsnefndum (sbr. 4. gr.).
5. Við 8. gr. Síðasti másl. fyrri mgr. falli niður.
6. Við 12. gr. Greinin orðist svo:

Ráðherra skipar fimm manna barnaverndarráð til 4 ára í senn. Skal það hafa aðsetur í Reykjavík. Formaður ráðsins skal vera embættisgengur lögfræðingur.

Ráðherra skipar á sama hátt jafnmarga varamenn.

Gerðir ráðsins skulu skráðar í fundabók.

Barnaverndarráð skal ráða í þjónustu sína sérfróðan mann um uppeldismál, er annist framkvæmdir og eftirlit á vegum þess, enn fremur annað starfsfólk við hæfi.

Ráðherra ákveður laun barnaverndarráðsmanna, og greiðast þau úr ríkissjóði ásamt öðrum kostnaði við ráðið.

Um störf og starfsháttu barnaverndarráðs fer eftir V. kafla þessara laga.
7. Við 13. gr. Í stað orðanna „4 af 5“ í 2. mgr. komi: 4 af 5 eða 6.
8. Við 16. gr. Orðin „eftir föngum“ í 3. mgr. falli niður.
9. Við 18. gr. Við upptalningu í 1. mgr. bætist á eftir orðinu „hjúkrunarkonum“: sálfræðingum, félagsráðgjöfum.
10. Við 21. gr. Orðin „kosta kapps um að“ falli niður.

11. Við 24. gr. Í stað orðanna „tilraun til aðstoðar“ í fyrri mgr. komi: aðstoð.
12. Við 26. gr. Í upptalningu bætist á eftir orðinu „eiturlyfjanautnar“: ofnotkunar deyfilyfja.
13. Við 28. gr.
  - a. Á eftir orðinu „óknytta“ í 1. mgr. bætist við: útivista á óleyfilegum tíma.
  - b. Í stað orðanna í 1. mgr. „og fá því góðan samastað á heimili til umsjár eða í vist á hæli“ komi: og fá því góðan samastað á heimili til umsjár eða á vistheimili.
  - c. Í stað orðanna í 3. mgr. „Nú verður barn 16 ára á heimili, hæli eða uppeldisstofnun“ komi: Nú verður barn 16 ára á heimili, vistheimili eða uppeldisstofnun.
14. Við 30. gr. Orðin „séu foreldrar eða framfærendur ekki aflögufærir“ falli niður.
15. Við 31. gr. a. Greinin verði 32. gr., og röð greina breytist samkvæmt því. Síðari greinar merktar bókstafnum a (34. gr. a og 39. gr. a) fái sjálfstætt númer.
16. Við 35. gr.
  - a. Í stað orðsins „hæli“ í 1. mgr. komi: heimili.
  - b. Í stað orðsins „barnahælum“ í 2. mgr. komi: barnaheimilum.
  - c. Í stað orðsins „hæli“ í 2. mgr. komi: heimili.
  - d. Í stað orðsins „barnahæli“ í 4. mgr. komi: barnaheimili.
  - e. Í stað orðsins „hælis“ í 4. mgr. komi: heimilis.
  - f. Í stað orðsins „hæli“ í 4. mgr. komi: heimili.
17. Við 37. gr.
  - a. Í stað orðsins „hæli“ á tveimur stöðum í 1. mgr. komi: heimili.
  - b. Í stað orðsins „hælum“ í 1. mgr. komi: heimilum.
  - c. Við 1. mgr. bætist: Einnig er ríkisstjórninni skylt að setja á stofn og reka heimili og skólafestanir, er annist uppeldi og fræðslu barna og ungmenna, sem eru frá heimilum, er vanrækja svo mjög uppeldishlutverk sitt, að varhugavert er fyrir börnin að dveljast þar, gáfnasljórra barna, andlega vanþroska barna og ungmenna, barna, sem sækja ekki skóla á viðunandi hátt, barna, sem að dómi kennara og skólafæra spilla góðri reglu í skólunum og eru miður heppilegt fordæmi öðrum börnum, barna, sem að dómi kennara, skólafæra og skólalæknis hafa eigi heilsu eða önnur líkamleg skilyrði til að stunda venjulegt barnaskólanám. Kostnaður skiptist samkvæmt fræðslulögum.
  - d. 1. másl. 2. mgr. orðist svo:

Hvert slíkt heimili skal hafa sérstaka stjórnarnefnd, 3—5 manna, sem skipaðir eru af ráðherra til 4 ára í senn að fengnum tillögum barnaverndarráðs.
  - e. Í stað orðsins „hælum“ á tveimur stöðum í 4. mgr. komi: heimilum.
18. Við 38. gr. Greinin orðist svo:

Hafi barnaverndarnefnd ráðstafað barni eða ungmenni í fóstur eða á annan hátt samkvæmt lögum þessum, skal Tryggingastofnun ríkisins greiða með því þrefaldan barnalífeyri með börnum innan 7 ára aldurs og tvöfaldan með eldri börnum, en framfærsluveit barns endurgreiðir Tryggingastofnuninni.

Að öðru leyti greiðist kostnaður úr sveitarsjóði, sbr. þó 24. og 37. gr. þessara laga.

Allan kostnað, sem barnaverndarnefnd kann að hafa af hvers konar ráðstöfun barna og ungmenna úr öðrum umdæmum, skulu sveitarsjóðir þeirra umdæma endurgreiða, ef ekki er öðruvísi ákveðið í lögum.
19. Við 39. gr. Greinin orðist svo:

Barnaverndarnefnd skal hafa eftirlit með því, að barni eða ungmenni sé ekki ofþjakað við þunga eða óholla vinnu, með löngum vinnutíma, vökum eða óreglulegum vinnuháttum.

Eigi má ráða barn yngra en 15 ára til vinnu í verksmiðjum né til upp- og

útskipunarvinnu eða byggingarvinnu. Eigi má hafa yngri karlmenn en 15 ára og eigi yngri konur en 18 ára við vinnu í skipum, nema skólaskipi eða æfinga-skipi. Yngri menn en 18 ára mega ekki vera kyndarar eða kolamokarar né starfa við vélgæzlu á skipum. Eigi má ráða yngri karlmenn en 15 ára og eigi yngri konur en 18 ára til vinnu í loftfari.

Alger hámarksvinnutími barna undir 14 árum er hálf áratala aldurs þeirra, þ. e. 6—7 stundir á dag. Átta stunda vinnutímabil skulu jafnan annast tveir vinnuhópar barna, þ. e. 4 stundir hvor hópur, og 10 stunda vinnutímabil full-orðinna tveir vinnuhópar barna, þ. e. 5 stundir hvor þeirra.

Alger hámarksvinnutími barna 14—16 ára skal vera 8 stundir, án undan-tekninga.

Stefna skal að því, að börn stundi ekki vinnu, frá því að þau hefja skóla-göngu að hausti og þar til skólagöngu lýkur að vori.

Rétt er ráðherra að setja reglugerðir, er taka yfir landið í heild, ef við á, en annars einstök umdæmi, þar sem nánar er kveðið á um aldur barna til vinnu í tiltekinni starfsgrein, hvíld, aðbúnað, orlof og önnur vinnuskilyrði barna og ungmenna í tilteknum starfsgreinum og við tiltekin störf starfsgreinar. Þá skal einnig setja ákvæði í reglugerð, er sporni við yfirvinnu, næturvinnu og helgidagavinnu barna og ungmenna og kveða nánar á um hámarksvinnu-tíma svo og eftir atvikum lækni-skoðun til úrlausnar um það fyrir fram, að vinna sé ekki barni eða ungmenni um megn. Enn fremur skal setja ákvæði í reglugerð, er sporni við vinnu barna og ungmenna með tækjum, er sérstök slyshætta stafar af.

Rétt er, að ákvæði reglugerða um vinnuvernd barna og ungmenna taki m. a. yfir vernd sendisveina í starfi, þ. á m. útbúnað flutningatækja þeirra, takmörkun á blaðsölu barna og ungmenna og annarri verzlunarstarfsemi þeirra, störf barna og ungmenna í veitingahúsum og opinberum skemmtistöðum og þátttöku þeirra í opinberri skemmtistarfsemi, svo og önnur störf, er siðferði þeirra getur staf-að hætta af.

Brot gegn ákvæðum greinar þessarar, svo og brot gegn ákvæðum reglugerða, er settar eru samkvæmt henni, varða sektum, varðhaldi eða fangelsi allt að 3 árum. Auk refsingar má svipta mann réttindum samkv. almennum hegning-arlögum, ef miklar sakir eru.

20. Við 40. gr. Í stað orðsins „áfengisneyzlu“ komi: áfengis- og tóbaksneyzlu.

21. Við 42. gr.

a. Á eftir orðunum „Rétt er“ í 2. mgr. komi: ráðherra.

b. Í stað orðsins „útivistir“ í 2. mgr. komi: útivist.

c. Við 2. mgr. bætist: Samræmi skal vera í reglugerðunum um land allt.

22. Við 45. gr.

a. Í stað orðsins „barnahælis“ komi: barnaheimilis.

b. Orðið „mikil“ falli niður.

23. Við 46. gr. Orðið „mikil“ í 1. mgr. falli niður.

24. Við 48. gr. Í stað orðanna „1. mgr.“ í 1. mgr. komi: 2. mgr.

25. Við 49. gr. Við greinina bætist ný mgr.:

Barnaverndarráð skal leita álits sérfræðinga utan ráðsins, þegar ástæða þykir til.

26. Við 53. gr.

a. Í stað orðsins „hælum“ í 1. mgr. komi: heimilum.

b. Í stað orðsins „hælis“ í 1. mgr. komi: heimilis.

27. Við 54. gr. Aftan við 2. mgr. bætist: Skal barnaverndarráð þá hraða störfum svo sem framast er unnt.

28. Við 56. gr. Greinin orðist svo:

Enga kvikmynd má sýna börnum innan 16 ára aldurs, nema að undan-genginni athugun, sem framkvæmd sé af þar til hæfum mönnum. Ráðherra

tilnefnir, að fengnum tillögum barnaverndarráðs, sérstaklega þar til hæfa menn til fimm ára í senn til að annast skoðun kvikmynda.

Skoðunarmenn skulu meta, hvort mynd geti haft skaðsamleg áhrif á siðferði eða sálarlíf barna eða á annan hátt. Skulu þeir hverju sinni ákveða, hvort mynd sé óhæf til sýningar börnum innan 16 ára eða á tilteknum aldurs-skeiðum innan þess aldurs.

Ekki aflar það barni innan ákveðins aldurs heimildar til aðgangs að kvikmyndahúsi, þar sem sýnd er mynd, sem bönnuð er börnum á þess aldri, að það sé í fylgd með fullorðnum eða þeim, sem heimild hafa til að sjá viðkomandi kvikmynd.

Skoðun kvikmynda fer fram í Reykjavík, og skal tryggja skoðunarmönnum viðunandi aðstöðu til starfsins. Heimilt er þó ráðherra að ákveða, að skoðun fari fram utan Reykjavíkur, þar sem aðstaða er fyrir slíka skoðun að mati hans. Úrskurður skoðunarmanna skal fylgja hverri mynd, og gildir hann hvarvetna á landinu.

Tveir skoðunarmenn hið fæsta skulu skoða hverja mynd. Greini þá á, skal hinn þriðja kveðja til, eftir því sem nánar verður ákveðið í reglugerð, og ræður þá meiri hluti, hvort banna á mynd eða ekki.

Sá, er skoðunar beiðist, skal greiða kostnað við hana, þar á meðal þóknun til skoðunarmanna, eftir ákvörðun ráðherra.

Barnaverndarnefndir á viðkomandi stöðum skulu hafa eftirlit með, að aðeins séu þar sýndar börnum kvikmyndir, sem kvikmyndaeftirlitið hefur leyft.

Um starfshætti kvikmyndaeftirlitsins og starfsemi þess skulu sett nánari ákvæði í reglugerð, er ráðherra setur.

Ef forráðamaður kvikmyndahúss brýtur gegn ákvæðum þessarar greinar eða ákvæðum reglugerðar, settum samkvæmt henni, varðar það allt að 15000 kr. sektum, nema þyngri refsing liggi við að lögum.

Ríkisútvarpið annast skoðun kvikmynda, sem það sjónvarpar.

29. Við 58. gr.

a. Í stað orðanna „Barnaverndarráði er heimilt að stofna“ komi: Barnaverndarráð skal stofna.

b. Á eftir orðunum „barnaverndarnefndir og starfsmenn þeirra“ komi: svo og starfsmenn hvers konar barnaheimila og uppeldisstofnana. Ráðinu er enn fremur heimilt að stofna til námskeiða eða annarrar fræðslustarfsemi fyrir foreldra og uppalendur. Þá skal barnaverndarráði heimilt að gefa út handbækur fyrir barnaverndarnefndir.